

RĪGAS PSIHIATRIĀS UN NARKOLOGIJAS CENTRS

Atkarību izraisošo vielu lietošanas tendences un narkoloģiskās palīdzības iespējas valstī

Astrīda Stirna

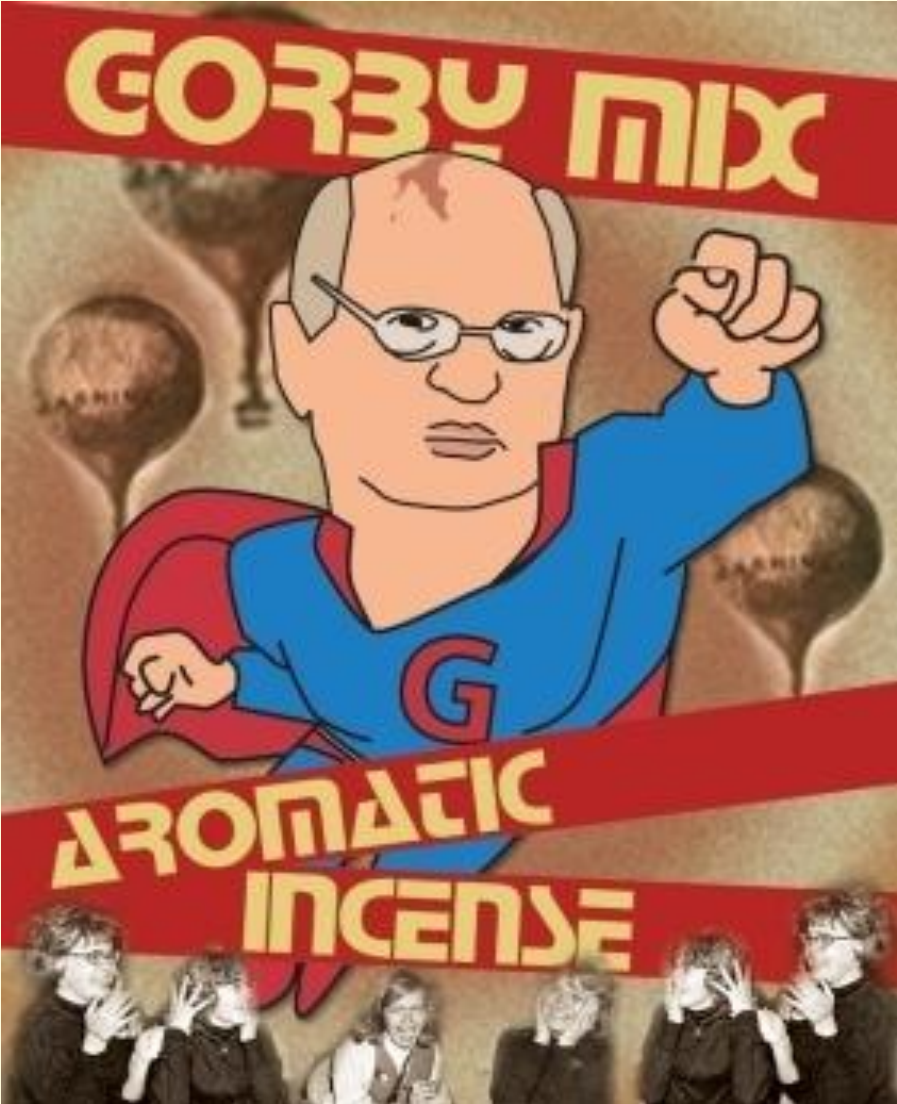
**Valsts SIA “ Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs”
Narkoloģiskās palīdzības dienesta vadītāja**

31.03.2010.

AUGU MAISĪJUMI:

- vīraki, aromatizētāji
- gaisa atsvaidzinātāji
- Spice, Smoke, Gorby-mix u.c.

POZITĪVIE EFEKTI:

- uzlabojas garastāvoklis
- apkārtne kļūst krāsaināka, gaišāka
- jūt izmaiņas telpā
- dažreiz sevi redz nākotnē

NEGATĪVIE EFEKTI:

- nepatīkamas sajūtas (gāžas virsū koks, nevar aizbēgt)
- atmiņas traucējumi (neatceras, kas noticis, kā nokļuvis slimnīcā)

AUGU MAISIJUMU BRĪVA IEGĀDE:

- pirmo devu var saņemt par brīvu
- var iegādāties veikalos, arī naktī
- iespējama arī piegāde uz mājām
- var pasūtīt internetveikalos
(ar bezmaksas piegādi)

SEKAS:

- intoksikācijas stāvoklī nokļūst stacionāros
- psihiski traucējumi ar ilūzijām, halucinācijām
- var apdraudēt sevi un apkārtējos
- var izprovocēt psihiskas saslimšanas
- var izsaukt citu saslimšanu paasinājumus

BIEŽI NAV ZINĀMS ŠO AUGU MAISĪJUMU SASTĀVS, TO IEDARBĪBA UN SEKAS:

- ķīmiski – toksikoloģiskie izmeklējumi (asinis, urīns)
- 75 – 80 % analīzēs atrod canabis, heroīnu vai amfetamīnu
- analīzēs neko neatrod

IZPLATĪTĀJU MĒRĶIS:

- paplašināt potenciālo narkotiku lietotāju skaitu
(piejaucot arī toksiskas vielas, lai panāktu spēcīgāku efektu)

MĀJAS LAPĀS ATZĪMĒ:

- tikai no 18 gadu vecuma
- produkti nav domāti iekšķīgai lietošanai
- neuzņemas atbildību par nepiemērotas lietošanas sekām
- informācija par šo vielu izraisītiem patīkamiem efektiem (atsauces no lietotājiem)

ŪDENSPĪPES:

- 1 stundu ilgā lietošanas reizē ieelpo 100-200 reizes lielāku dūmu tilpumu, nekā izsmēķējot 1 cigareti
- dūmi satur tvana gāzi, smagos metālus, vēzi izraisošus ķīmiskus savienojumus
- pakļauj dūmu ietekmei apkārtējos (pasīvā smēķēšana)

- lietojot kopēju iemuti – nopietns risks inficēties ar tbc, hepatītu, herpes vīrusu u.c.
- sadegot oglei, rodas indīgas vielas (tvana gāze, smagie metāli u.c.)
- pīpējot ūdenspīpi, organismā tiek ieelpots nikotīns un oglekļa dioksīds

NARKOLOĢISKĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANAS NELABVĒLĪGĀS TENDENCES SAKARĀ AR FINANSIĀLO KRĪZI:

- samazinās plānveida pacientu skaits
- samazinās ārstēšanas ilgums
- palielinās atkārtoti hospitalizēto pacientu skaits

AMBULATORĀ PALĪDZĪBA

**Ambulatorais narkologs –
tiešās pieejamības speciālists**

Multidisciplinārās komandas:

- ✓ narkologs
- ✓ psihologs
- ✓ medmāsa
- ✓ sociālais darbinieks

AMBULATORIE PAKALPOJUMI

Konsultācijas – visu psihoaktīvo vielu lietošanas un atkarības gadījumos:

- ✓ pieaugušajiem
- ✓ bērniem (pusaudžu narkologs)
- ✓ konsultācijas vecākiem
- ✓ atbalsta grupas pusaudžiem

- ✓ ilgtermiņa farmakoterapijas programmas (metadons, buprenorfīns)
- ✓ pirmstermiņa ārstu komisija autovadītājiem
- ✓ ārsta – narkologa atzinuma sniegšana

AMBULATORĀ NARKOLOĢISKĀ PALĪDZĪBA BĒRNIEM

Bezmaksas:

- konsultācijas (narkologa, psihologa)
- ķīmiski toksikoloģiskie izmeklējumi
- medikamenti

ALKOHOLA, NARKOTISKO, PSIHOTROPO UN TOKSISKO VIELU REIBUMA EKSPERTĪZES NODAĻA

**✓ Psihoaktīvo vielu ietekmes
noteikšana**

✓ Laboratoriskie izmeklējumi:

- alkohola koncentrācija bioloģiskās vidēs
- ķīmiski toksikoloģiskie izmeklējumi narkotisko, psihotropo un toksisko vielu ietekmes noteikšanai

STACIONĀRĀ PALĪDZĪBA

Valsts SIA “ Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centrs” :

- akūta narkoloģiska palīdzība (5-10 dienas)
- motivācijas programma (psihoterapeitiska, īslaicīga 7-12 dienas)
- rehabilitācijas nodaļa ar pēcaprūpi (terapeitiskās sabiedrības formā līdz 1 gadam)

NARKOLOĢISKIE STACIONĀRI LATVIJĀ

- **Valsts SIA Slimnīca “ Ģintermuiža” ar sociālo rehabilitāciju**
- **SIA “Liepājas pilsētas centrālā slimnīca”**
- **SIA “Straupes narkoloģiskā slimnīca”**
- **Valsts SIA “Daugavas slimnīca”**
- **Pašvaldības SIA “Rēzeknes slimnīca”**

SOCIĀLĀS REHABILITĀCIJAS IESTĀDES BĒRNIEM

- **Pusaudžu rehabilitācijas kolektīvs
“Saulrīti” pie “Straupes narkoloģiskās
slimnīcas”**
- **Pusaudžu rehabilitācijas centrs
“Dzīves enerģija” Jaunpiebalgā**

ATKARĪGO PACIENTU ĀRSTĒŠANAS MODELIS

**Informācija,
atklāšana**

Primārās aprūpes
ārsts

Citas medicīnas
iestādes

Pašvaldības
(sociālais dienests,
ielu dienests)

Tiesībsargājošās
institūcijas

**Ambulatorā
palīdzība**

Narkologa konsultācijas
psihologs, bērnu narkologs (tikai Rīgā)

**Stacionārā
palīdzība**

Neatliekamā narkoloģiskā palīdzība
(detoksikācija)

Motivācijas
programma

Minesotas
programma

Rehabilitācija

Terapeitiskā kopiena
(bērniem, pieaugušajiem)

PALDIES !